

GRADSKA DEMOGRAFSKA POLITIKA

OD PRVOG OSMIJEHA DO PUNOLJETNOSTI

PREDGOVOR

Poštovane, poštovani,

dragi roditelji,

dugi niz godina svjedočimo neupitnoj opredijeljenosti Gradske uprave Grada Zagreba da podržava siguran rast i razvoj djece te da osigurava preduvjete kako bi se roditeljima olakšala financijska skrb o djeci. Populacijska politika u Gradu Zagrebu se provodi s mjerama drugih gradskih politika premda je umnogome određena demografskim okolnostima iz proteklog razdoblja i njegovim društveno-gospodarskim stupnjem razvoja koji je otežavao ostvarenje roditeljstva te nije olakšavao odgoj, obrazovanje, planiranje budućnosti niti je doprinio rješavanju dileme u korist ostanka umjesto napuštanja domovine. Demografska politika se ne iscrpljuje samo u mjerama koje stimuliraju povećanje prirodnog prirasta već podrazumijeva vrlo složen strateški program Grada Zagreba koji aktivira mnoštvo parcijalnih gradskih razvojnih programa s naglaskom na one koji doprinose boljim životnim uvjetima Zagrepčana te koji povoljno utječu na druge društvene aspekte.

Stoga Grad Zagreb, između ostalog, posebnu pozornost posvećuje poboljšanju odgojno-obrazovnog standarda te materijalno i na različite druge načine pomaže obiteljima, osobito zaposlenim roditeljima i mladima koji znanjem, idejama i aktivnostima pomažu u artikuliranju politike za mlade. Naime, da bismo kao društvo prosperirali, mladima moramo omogućiti iste obrazovne mogućnosti jer su oni naša budućnost. Prema statističkim podacima, udio mladih u ukupnoj populaciji Hrvatske je oko 20 %. Naša je dužnost i

obveza da im osiguramo uvjete da se educiraju, zaposle i konačno, da ostanu u Lijepoj Našoj. Zato trebamo promovirati i popularizirati važnost participiranja mladih u društvenome životu te se moramo zalagati za vrjednovanje njihovih doprinosa našem društvu.

Jer, mladi ljudi su ogledalo našega grada i naše domovine.

Milan Bandić

gradonačelnik Grada Zagreba

UVOD

Demografski razvoj zemlje je ključni nacionalni i društveni prioritet, a determiniran je veličinom i strukturom stanovništva. Grad Zagreb kao glavni grad i središte društveno-gospodarskog života Hrvatske u mnogim aspektima demografskog razvoja se nalazi u povoljnijoj situaciji od ostalih dijelova Hrvatske. Povijesni razvoj i procesi deagrarizacije, industrijalizacije i urbanizacije koncentrirali su iznadprosječno velik dio stanovništva na području Grada Zagreba i na taj način je stvoren značajan demografski potencijal za ukupni društveno-gospodarski razvoj grada.

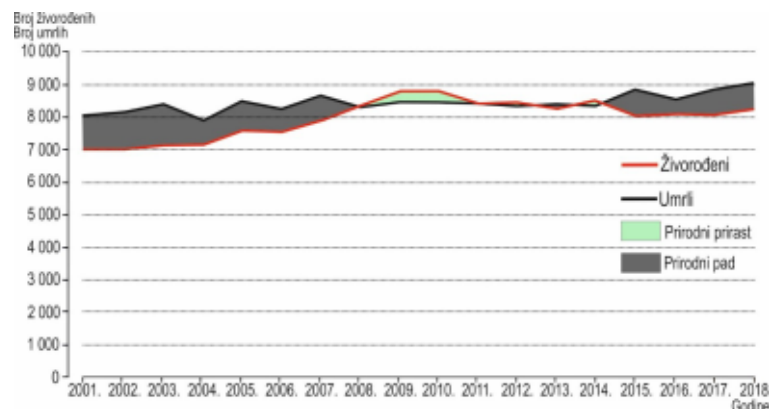
U Gradu Zagrebu, od 2001. do 2018., živorođeno je 143.284 djece. Broj živorođenih u stalnome je porastu od 2001. te je iznosio 7.013, a od 2008. je prešao brojku od 8.000 i nastavio je rast približavajući se brojci od 9.000. Vrhunac broja živorođenih u ovome 17-godišnjem razdoblju zbio se 2009. i 2010. Za te dvije godine u Gradu Zagrebu je rođen isti broj djece, odnosno 8.792

djeteta. Možemo zaključiti kako je to bila kulminacija porasta broja živorođenih jer je u nadolazećim godinama u usporedbi s ove dvije godine, iz godine u godinu uslijedilo opadanje broja živorođenih pa je u 2018. u Zagrebu živorođeno 8.235 beba, što je za 6,3% (ili 557-ero djece) manje u odnosu na 2009. i 2010. Stopa nataliteta je porasla s 9,0‰ u 2001. na 10,2‰ u 2018., s tim da je u 2009. i 2010. bila viša i iznosila je 11,1‰. Istovremeno je došlo i do malog porasta broja umrlih, a stopa mortaliteta je uglavnom oscilirala između 10,3‰ i 11,0‰. Tijekom 18-godišnjeg razdoblja smrtnost je bila veća tijekom dvanaest, a rodnot tijekom šest godina. U 2018. prvorodene djece je bilo 3.702, a kao treće i svako daljnje se rodilo 1.645, što je za 183 više negoli u 2017.

Vrijednosti stope nataliteta za stanovništvo u Zagrebu i u Hrvatskoj je po stručnoj literaturi niskog tipa jer se kreće ispod 15‰ godišnje.

Prema dostupnim podacima Državnog zavoda za statistiku, u Zagrebu je u 2018. broj živorođenih bio u blagome porastu (+156 djece) u odnosu na 2017.

Slika 1. Kretanje nataliteta i mortaliteta te prirodni prirast/pad u Gradu Zagrebu od 2001. do 2017.

Izvor: Priopćenja Vitalne statistike, DZS/ Obrada: Ured za demografiju

POPULACIJSKA POLITIKA U GRADU ZAGREBU

Populacijska politika ili politika stanovništva je sustav mjera i akcija kojima se djeluje na demografske procese radi određenoga specifičnog kretanja stanovništva usklađena s gospodarskim, zdravstvenim, socijalnim, političkim i drugim ciljevima. Osmišljena je kako bi regulirala i ublažavala probleme prebrzog rasta ili pada prilagodbom veličine i strukture stanovništva potrebama i težnjama ljudi. Suvremena populacijska politika vodi se načelima poštivanja temeljnih ljudskih prava, slobodnoga i odgovornog roditeljstva, dobrovoljnosti i ravnopravnosti spolova.

Prateći demografske trendove, Grad Zagreb kao i ostali dijelovi Republike Hrvatske, nalazi se pred izazovima koji nose dugotrajni pad nataliteta, starenje stanovništva i iseljavanje radnosposobnoga i obrazovanog stanovništva. Takvi trendovi stvaraju strukturne probleme, a u srednjem i dužem roku slabe razvojni potencijal područja. Grad Zagreb privlači stanovništvo iz ostalih dijelova zemlje, u prvome redu zbog svoga gospodarskog potencijala. Ipak, uslijed negativnih demografskih procesa postoje jasne naznake ugrožavanja daljnjeg razvoja.

O populacijskoj politici u Gradu Zagrebu se počinje razmišljati nakon popisa stanovništva 2001. Negativni demografski trendovi potaknuli su odgovorne u Gradu Zagrebu na osmišljavanje, a zatim i na provedbu mjera u okviru socijalne i pronatalitetne (obiteljske) politike.

Jedna od prvih mjera populacijske politike Grada Zagreba iz 2003. je Odluka o dječjem dodatku (Službeni glasnik Grada Zagreba 19/03).

Nakon te prve mjere, Gradska skupština Grada Zagreba

je 22. prosinca 2004. donijela Program poticajnih mjera populacijske politike Grada Zagreba (Službeni glasnik Grada Zagreba 22/04). Taj je Program nastao iz dugogodišnje kontinuirane brige Grada Zagreba o demografskom stanju i praćenju procesa kretanja stanovništva na svome prostoru radi usklađivanja s mjerama iz drugih područja pa je povezan s tekućom gradskom politikom kojom se želi utjecati na opće kretanje stanovništva i njegovih struktura.

Iz ovog je programa u narednim godinama proizašao širok spektar mjera demografske populacijske politike Grada Zagreba koji je bio u nadležnosti gradskih upravnih tijela, a moguće ih je svrstati u dvije grupe:

- izravne pronatalitetne mjere
- neizravne demografske (pronatalitetne) mjere.

IZRAVNE PRONATALITETNE MJERE

Odluka o novčanoj pomoći za opremu novorođenog djeteta

Gradska skupština Grada Zagreba je na 2. sjednici, 31. kolovoza 2017., donijela Odluku o novčanoj pomoći za opremu novorođenog djeteta (Službeni glasnik Grada

Zagreba 17/17.) kojom je utvrđen i način ostvarivanja prava na novčanu pomoć za opremu novorođenog djeteta te visina i način isplate novčane pomoći koju u okviru pronatalitetne politike Grada Zagreba osigurava Grad Zagreb.

Prema Odluci, novčana pomoć:

- za prvo dijete roditelja podnositelja zahtjeva iznosi 1.800,00 kn, a isplaćuje se u dva jednaka obroka
- za drugo dijete roditelja podnositelja zahtjeva iznosi 3.600,00 kn, a isplaćuje se u četiri jednaka obroka

- za treće i svako daljnje dijete iznosi 54.000,00 kn, a isplaćuje se u jednakim godišnjim obrocima, tijekom šest kalendarskih godina.

Iznos novčane pomoći ovisi o broju malodobne ili punoljetne djece kojima je utvrđen teži (III. stupanj) ili teški invaliditet (IV. stupanj) prema Nalazu i mišljenju o težini i vrsti invaliditeta - oštećenju funkcionalnih sposobnosti Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom ili Potvrdi iz Registra osoba s invaliditetom Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo o postojanju težeg ili teškog invaliditeta roditelja podnositelja zahtjeva koji s njim žive u zajedničkom kućanstvu, odnosno roditelja kojem su djeca dodijeljena na brigu i skrb temeljem pravomoćne presude o razvodu braka, odnosno odobrenog Plana o zajedničkoj roditeljskoj skrbi ili pravomoćnog rješenja o dodjeli djece na brigu i skrb u slučaju prestanka izvanbračne zajednice.

Odluka o novčanoj pomoći za roditelja odgojitelja

Odlukom o novčanoj pomoći za roditelja odgojitelja (Službeni glasnik Grada Zagreba 10/18) uređeni su uvjeti, način i postupak ostvarivanja novčane pomoći za roditelja odgojitelja koju osigurava Grad Zagreb u skladu sa svojom pronatalitetnom politikom.

Uvođenjem ove pronatalitetne mjere novčane pomoći za roditelja odgojitelja, koja je u primjeni od 8. rujna 2016., Grad Zagreb nastoji unaprijediti demografsku i pronatalitetnu politiku i zaustaviti negativne demografske procese. Novčana pomoć korisnicima se isplaćuje mjesečno, a iznosi 65% bruto plaće djelatnika u gospodarstvu Grada Zagreba za razdoblje I. - VIII. mjeseca prethodne godine. Zahtjev za ostvarivanje novčane pomoći podnosi se Uredu za demografiju koji je

nadležan za provedbu mjera populacijske politike. Novčana pomoć se ostvaruje od prvog dana idućeg mjeseca nakon podnošenja zahtjeva.

Grad Zagreb za ovu mjeru izdvaja po korisniku 7.106,99 kn mjesečno, a roditelj odgojitelj može mjeru koristiti do navršene 15 godine života djeteta.

Okrugli stol o pronatalitetnoj politici Grada Zagreba na kojoj je predstavljen Projekt roditelj odgojitelj

OSTALE NEIZRAVNE PRONATALITETNE I DEMOGRAFSKE MJERE

Osim navedenih izravnih pronatalitetnih mjera (novčana pomoć za opremu novorođenog djeteta i novčana pomoć za roditelja odgojitelja), postoje i mnoge druge neizravne mjere kojima se obiteljima s djecom u prvome redu financijski olakšava skrb o djeci, primjerice:

socijalni model sufinanciranja cijene programa dječjeg vrtića (u skladu s prihodovnim cenzusom članova zajedničkog kućanstva),

pomoć djeci u obiteljskim paketima i mliječnoj hrani,

besplatni udžbenici za učenike osnovnih i srednjih škola (od školske godine 2019./2020. financiranje udžbenika za osnovne škole preuzima nadležno Ministarstvo)

produženi boravak u osnovnim školama,

sufinanciranje prehrane u osnovnim školama,

besplatna godišnja pokazna karta ZET-a za učenike i studente iz obitelji slabijega socijalnog statusa te značajno subvencionirana cijena javnoga gradskog prijevoza za sve učenike i studente,

stipendije za izvrsnost, za nagrađene učenike, ali i za one koji se školuju za deficitarna zanimanja, za pripadnike romske nacionalne manjine, za osobe s invaliditetom te za učenike iz obitelji slabijega socijalnog statusa i druge mjere.

Grad Zagreb u okviru svoje postojeće populacijske politike izdvaja određena financijska sredstva za svako dijete od rođenja do kraja školovanja, odnosno od 0 - 18 godina života. Ova izdvajanja Grada Zagreba pokazuju u kojoj je mjeri obiteljima, roditeljima i skrbnicima olakšan put, odnosno smanjen "trošak" u odgajanju djeteta. Iako su načelno sva djeca Grada Zagreba pokrivena mjerama populacijske politike, postoje izvjesne razlike u njihovom sufinanciranju, ovisno o okolnostima (dohodovni cenzus i prebivalište).

Tablica 1. Sufinanciranje cijene vrtića u Gradu Zagrebu po djetetu (u HRK) za redoviti program (10-satni) tijekom šest godina koje dijete provede u vrtiću

	Prosječni mjesečni prihod po članu zajedničkog kućanstva (ostvaren u prethodnoj godini)			
	do 2 500,00	2 501,00-3 500,00	3 501,00-4 500,00	4 501,00 i više
Ekonomska cijena vrtića	1.900,00	1.900,00	1.900,00	1.900,00
Cijena koju plaćaju roditelji	150,00	300,00	450,00	600,00
Sufinancirani iznos Grada Zagreba	1.750,00	1.600,00	1.450,00	1.300,00
Sufinancirana godišnja isplata	21.000,00	19.200,00	17.400,00	15.600,00
Sufinancirana isplata od navršene prve godine do polaska u školu	126.000,00	115.200,00	104.400,00	93.600,00

Izvor: Grad Zagreb, Ured za demografiju.

Tijekom pohađanja osnovne škole, zagrebačka su djeca također obuhvaćena mjerama demografske politike. Od prvog do osmog razreda osnovne škole dobivaju besplatne udžbenike. Zbroje li se cijene udžbenika od prvog do osmog razreda, iznos koji roditelji ne moraju

plaćati se kreće, ovisno o cijeni i izdavaču, od 6 500 do 7 000 kn. Cijena srednjoškolskih udžbenika je između 7 000 - 7 500 kn.

Osim udžbenika Grad Zagreb sufinancira i prehranu u školama, produženi boravak za djecu od prvog do četvrtog razreda i školu u prirodi u trećem ili četvrtom razredu osnovne škole. Pored toga, osigurava i sredstva za plaće, naknade i troškove prijevoza za 600 učitelja u produženome boravku.

Tablica 2. Sufinanciranje produženog boravka u Gradu Zagrebu po jednom djetetu u HRK

	Puna cijena	Roditelji	Grad Zagreb
1 do 3. razred	569,68	200,00	369,68
4. razred	569,68	350,00	219,68

Izvor: Gradski ured za obrazovanje.

Tablica 3. Sufinanciranje prehrane u Gradu Zagrebu po jednom djetetu u HRK

	Puna cijena	Roditelji	Grad Zagreb	Grad Zagreb %
Mliječni obrok	5,00	3,50	1,50	30%
Ručak	9,00	6,50	2,50	27,78%
Užina	2,50	2,00	0,50	20%

Izvor: Gradski ured za obrazovanje.

Tablica 4. Sufinanciranje škole u prirodi od strane Grada Zagreba po jednom djetetu u HRK

	Puna cijena	Roditelji	Grad Zagreb
Sljeme	700,00	350,00	350,00 + prijevoz
Ostala odmarališta	720,00	360,00	360,00 + prijevoz

Izvor: Gradski ured za obrazovanje.

Nakon rađanja, ovim mjerama populacijske politike u Gradu Zagrebu ne prestaje briga i pomoć za djecu. Naime, briga o djeci kroz demografsku politiku vodi se do punoljetnosti odnosno do kraja srednjoškolskog obrazovanja.

PREVENCIJA DJEČJEG SIROMAŠTVA

Prevenција dječjeg siromaštva visoki je prioritet gradske socijalne politike. Svjesni činjenice da je siromaštvo trajan i teškoiskorjenjiv problem, obiteljima koje su u povećanom riziku od siromaštva, Grad Zagreb paketima mjera želi olakšati svakodnevicu i podići kvalitetu života svih članova obitelji, posebice djece. Najveći rizik od siromaštva imaju djeca iz višečlanih obitelji, djeca iz jednoroditeljskih obitelji te iz onih obitelji u kojima nema zaposlenih članova. Upravo tim obiteljima Grad Zagreb pomaže širokom mrežom prava i usluga, i to sljedećim mjerama:

Stipendije Grada Zagreba za učenike i studente slabijega socijalnog statusa i za učenike studente s invaliditetom

U proteklih deset godina stipendirano je oko 500 učenika i studenata slabijega socijalnog statusa te oko 430 učenika i studenata s invaliditetom. Za stipendije je izdvojeno oko 25.200.000,00 kn.

Novčani iznos stipendije iznosi od 2.533,30 kn mjesečno za učenike do 3.619,00 kn za studente. Od akademske godine 2017./2018. je uvedena nova stipendija za studente poslijediplomskih sveučilišnih (doktorskih)

studija i poslijediplomskih specijalističkih studija u iznosu od 4.342,80 kn.

Pomoć u obiteljskim paketima ostvaruje obitelj ili skrbnik troje i više maloljetne djece ako su korisnici zajamčene minimalne naknade

Pomoć u obiteljskim paketima može ostvariti jednoroditeljska obitelj s jednim djetetom ili više maloljetne djece ako je korisnik zajamčene minimalne naknade, a također obitelj ili skrbnik troje i više maloljetne djece i jednoroditeljska obitelj s jednim ili više maloljetne djece u kojoj je jednom članu obitelji račun blokiran sukladno propisima o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima, a kojima mjesečni prihod po članu kućanstva ne prelazi iznos od 800,00 kn.

Pomoć djeci u mliječnoj hrani ostvaruje roditelj ili skrbnik djeteta u dobi do 12 mjeseci

Ovu pomoć može ostvariti roditelj ili skrbnik djeteta u dobi do 12 mjeseci ako im mjesečni prihod po članu kućanstva ne prelazi 1.200,00 kn mjesečno i ako je po procjeni odabranog liječnika pedijatra utvrđena potreba za dodatnom prehranom, pod uvjetom da roditelj ili skrbnik s djetetom živi u zajedničkom kućanstvu.

Besplatno ljetovanje za djecu iz obitelji slabijega imovinsko-socijalnog statusa i program rehabilitacijsko-rekreacijskog ljetovanja za djecu s teškoćama u razvoju i osobe s invaliditetom

Tijekom ljetnih mjeseci svake godine oko 1.100 djece iz obitelji slabijega imovinsko-socijalnog statusa te 400 djece s teškoćama u razvoju i s invaliditetom koristi program besplatnog ljetovanja koje Grad Zagreb financira s 1.600.000,00 kn.

Prigodni paketi za djecu za Uskrs i Blagdan sv. Nikole

Podijeljeni su paketi za više od 3.600 djece korisnika pomoći u obiteljskim paketima, korisnicima prehrane u pučkoj kuhinji i korisnicima pomoći djeci u mliječnoj hrani (za svako dijete do 12 godina starosti).

Novčana pomoć za osobe s priznatim statusom roditelja njegovatelja ili statusom njegovatelja za dijete s teškoćama

Pravo mogu ostvariti osobe kojima je to pravo utvrđeno odlukom Centra za socijalnu skrb Zagreb, a koje žive u obitelji čiji ukupni prihodi ne prelaze 2.500,00 kn mjesečno. Novčana pomoć se isplaćuje jednom mjesečno

u iznosu od 1.000,00 kn, a korisnici ostvaruju i pravo na besplatni godišnji prijevoz.

Podrškom djeci, mladima i obiteljima u okviru mjera iz svoje zdravstvene politike, Grad Zagreb također osigurava financijsku i organizacijsku podršku radu savjetovališta za djecu, mlade i obitelj.

Otvorenje savjetovališta Luka Ritz

Predstavljanje Priručnika za dojenje

Iz proračuna Grada Zagreba godišnje se izdvaja više od 3.300.000,00 kn za 22 savjetovališta, a za više od 40 programa i projekata organizacija civilnog društva više od 1.600.000,00 kn.

Iz proračuna Grada Zagreba se dugi niz godina financiraju i drugi različiti programi i projekti koji

osmišljavaju načine okupljanja djece i mlade, sukladno njihovim afinitetima.

Ponudeni sadržaji su besplatni za korisnike, a služe u odgojne, obrazovne i rekreativne svrhe. Organizirano provođenje slobodnog vremena je najučinkovitija prevencija neprihvatljivog ponašanja djece i mladih, a obuhvaća niz aktivnosti u kojima sudjeluju obitelj, škola, lokalna zajednica, sportski klubovi, koje provode aktivnosti vezane uz djelatnosti iz tehničke kulture i kulture te vjerske i nevladine organizacije i dr. Unutar javnog natječaja za financiranje više od 150 programa i projekata udruga iz područja prevencije neprihvatljivog ponašanja, djece i mladih, iz proračuna Grada Zagreba godišnje se izdvaja preko 3.000.000,00 kn.

Dječja igrališta

Danas je u Zagrebu više od 630 dječjih igrališta na javnim površinama o kojima skrbi Grad Zagreb, primjerice od velikih na Bundeku i u Maksimiru do malih kvartovskih, gotovo u svakome naselju.

Grad Zagreb je zbog svoje populacijske politike prepoznat i na europskoj razini jer je jedan od prvih europskih gradova koji je postao prijatelj velikih obitelji pa će sudjelovati u pilot-projektu "European Network of Family-Friendly Municipalities" što ga provodi Europska konfederacija velikih obitelji - ELFAC (engl. European Large Families Confederation).

Zagreb - grad kulture

Grad Zagreb organizira brojne predstave i festivale u dječjim kazalištima Trešnja, Žar ptica, Zagrebačkome kazalištu lutaka i Dramskom studiju dječjeg kazališta Dubrava te u još deset kazališta i ansambala nezavisne produkcije.

Besplatno članstvo u knjižnicama Grada Zagreba

U knjižnicama Grada Zagreba za djecu do 15 godine života je osigurano besplatno članstvo te mnogobrojne radionice, književne i multimedijalne susrete. Financira se i rad dječjih zborova i programa likovnog, literarnog i kazališnog dječjeg izražavanja, natjecanja mladih glazbenika, festivale i druge programe. Dječje skupine djeluju u čak 65 folklornih ansambala i kulturno-umjetničkih društava Grada Zagreba.

FINANCIJSKA IZDVAJANJA ZA POPULACIJSKU POLITIKU GRADA ZAGREBA

Sredstva za populacijsku politiku se osiguravaju u proračunu Grada Zagreba pa se za svako dijete, od njegova rođenja do kraja školovanja, odnosno od 0 - 18 godina života, izdvajaju određena financijska sredstva, a mjera novčane pomoći za opremu novorođenog djeteta je najdugovječnija. Tako primjerice, u proteklih deset godina (2007. - 2018.) je za novčanu pomoć opreme novorođenog djeteta utrošeno više od 900 milijuna kuna.

Nastavno slijede tablični prikazi sredstava za mjere populacijske politike koje je Grad Zagreb izdvojio od 2007. do 2018. godine da bi obiteljima, roditeljima i skrbnicima olakšao put, odnosno smanjio "trošak" odgoja djeteta.

Tablica 5. Planirana i utrošena sredstva u novčanu pomoć za opremu novorođenog djeteta od 2007. do 2018.

Godine	Prijedlog proračuna		Utrošeni iznosi (po godinama isplate)		Izvršenje u odnosu na planirano
	vrijednost u HRK	indeks	vrijednost u HRK	indeks	
2007.	60.000.000,00	-	58.879.800,00	-	98,1
2008.	71.928.000,00	119,9	69.429.000,00	117,9	96,5
2009.	86.565.000,00	120,3	73.620.000,00	106	85
2010.	83.067.400,00	96	71.602.000,00	97,3	86,2
2011.	96.420.000,00	116,1	86.912.100,00	121,4	90,1
2012.	88.871.400,00	92,2	80.691.400,00	92,8	90,8
2013.	89.417.400,00	100,6	87.305.500,00	108,2	97,6
2014.	85.132.100,00	95,2	83.752.600,00	95,9	98,4
2015.	83.062.600,00	97,6	81.218.700,00	97	97,8
2016.	80.556.400,00	97	78.192.300,00	96,3	97,1
2017.	79.913.900,00	99,2	78.652.800,00	100,6	98,4
2018.	79.659.000,00	99,7	77.883.500,00	99	97,8
Ukupno	984.593.200,00	-	928.139.700,00	-	94,3

Izvor: Grad Zagreb, Ured za demografiju

Za mjere populacijske politike Grad Zagreb iz proračuna prosječno izdvaja više od milijardu kuna, odnosno oko

14% svoga ukupnog proračuna. Osim njih, značajna sredstva se izdvajaju i mjerama socijalne politike za djecu, mlade i obitelji.

Tablica 6. Isplaćena sredstva (2016., 2017., 2018.) i planirana (2019.) za demografsku politiku u proračunu Grada Zagreba (u HRK)

Mjere	2016.	2017.	2018.	2019.
Novčana pomoć za roditelja odgojitelja	21.175.918	200.709.438	290.729.287	290.000.000
Novčana pomoć za novorođenčad	78.174.300	78.641.100	77.929.400	70.000.000
Redovna djelatnost ustanova predškolskog odgoja (sufinanciranje vrtića)	804.505.763	843.942.462	845.945.500	849.153.000
Produženi boravak	39.495.098	43.934.938	50.965.385	51.820.000
Osnovno školstvo - besplatni udžbenici i školske odore	36.591.236	40.019.903	58.000.000	2.600.000
Srednje školstvo - besplatni udžbenici	-	12.016.148	20.000.000	5.000.000
Subvencioniranje prehrane u osnovnom školstvu	24.655.321	23.966.829	24.000.000	24.000.000
Stipendije za učenike i studente s invaliditetom	2.307.970	2.133.844	-	2.500.000
Stipendije za učenike i studente slabijega imovinskog statusa	2.407.494	2.306.485	2.700.000	2.700.000
Učenički i studentski standard te potpore djeci poginulih i nestalih branitelja	41.380.695	51.487.481	36.105.000	33.530.000
Ukupni proračun Grada Zagreba	8.391.051.031	8.717.109.005	9.773.310.000	10.213.222.000
Ukupno za demografske mjere	1.050.693.799	1.299.371.130	1.405.715.885	1.331.303.000
Udio demografskih mjera u ukupnome proračunu	12,5	14,9	14,4	13,0

Izvor: Grad Zagreb, Proračun Grada Zagreba 2016. - 2019. i Ured za demografiju.

Osim navedenoga, iz proračuna Grada Zagreba se sufinancira:

- odobreni redoviti 10-satni programi za djecu rane i predškolske dobi u vjerskim i privatnim dječjim vrtićima po djetetu s prebivalištem na području Grada Zagreba,

- odobreni posebni programi ranoga i predškolskog odgoja i obrazovanja koje djeca s teškoćama u razvoju s prebivalištem na području Grada Zagreba ostvaruju u posebnim ustanovama kojima je osnivač Grad Zagreb u:

- Poliklinici SUVAG za 5-satni program 1.100,00 kn, za 6-satni - 7-satni program 1.660,00 kn i za 8-satni - 10-satni program 2.210,00 kn mjesečno po upisanom djetetu
- Centru za odgoj i obrazovanje "Goljak"
- Centru za autizam za 5-satni program, 6-satni - 7-satni program i 8-satni - 10-satni program, a sukladno Zaključku o sufinanciranju posebnih programa predškolskog odgoja i obrazovanje djece s teškoćama u razvoju u Centru za odgoj i obrazovanje "Goljak" i Centru za autizam (Službeni glasnik Grada Zagreba 1/08),

- djelatnost dadilja upisanih u registar obrtnika s registriranom djelatnošću dadilje koje ispunjavaju uvjete za obavljanje djelatnosti dadilje sukladno odredbama Zakona o dadiljama (Narodne novine 37/13.), a na području Zagreba.

Programom poticajnih mjera populacijske politike Grad Zagreb od 2004. skrbi za demografsko stanje i nastoji zaustaviti negativne demografske procese. Svojim kvalitetnim projektima za djecu i mlade Grad Zagreb će i nadalje brinuti za djecu i mlade, podržavat će mlade obitelji s djecom i olakšavat će skrb o djeci od njihova rođenja do punoljetnosti, odnosno do kraja srednjoškolskog obrazovanja.

GRAD ZAGREB - PRIJATELJ DJECE

Nakon Bruggesa, Londona, Stuttgarta, Rotterdama i Firence, 2012. Zagreb je bio je domaćin Konferencije gradova prijatelja djece.

Zagreb - prijatelj djece, prvi je grad u Republici Hrvatskoj koji je donio Zagrebačku strategiju za djecu, a koja je utemeljena na suvremenim znanstvenim postignućima i odredbama nacionalnih i međunarodnih zakona i dokumenata.

GRAD ZAGREB - PRIJATELJ VELIKIH OBITELJI

Gradu Zagrebu je u sjedištu Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora u Bruxellesu 19. studenog 2019. uručena Diploma kao gradu prijatelju velikih obitelji. Diplomu je Mili Jelavić, pročelnici Ureda za demografiju i predstavnici Grada Zagreba uručila Regina Maroncelli, predsjednica Europskog udruženja velikih obitelji (ELFAC). Ta Diploma je priznanje Gradu Zagreba za provedbu obiteljske i demografske politike koji već duži niz godina prepoznaje ulogu obitelji u društvu. Grad Zagreb je obitelj prepoznao ne samo kao reproduktivnu već i kao zajednicu u kojoj se rad na jačanju svakog njezina člana smatra investicijom s dugoročnim učinkom na osnaživanje cjelovita društva. Ovom Diplomom se Grad Zagreb svrstao među sedam lokalnih jedinica kojima je uručeno ovo europsko priznanje.

Diploma je rezultat suradnje Grada Zagreba i njegova Ureda za demografiju s udrugom Obitelji 3plus, a koja je Grad Zagreb nominirala za ovo vrijedno priznanje.

Na 1. Konvenciji gradova prijatelja velikih obitelji je kao temelj društvenog razvoja predstavljena obitelj. Upravo

na tragu politika Grada Zagreba, jedan od zaključaka Konvencije je da djeca, mladi i obitelji nisu trošak već da su investicija u budućnost. Svoje osvrte i predavanja na predmetne teme su izlagali članovi ELFAC-a, nacionalne udruge obitelji s više djece, nacionalni i lokalni dužnosnici zemalja članica EU (Poljska, Mađarska, Italija, Estonija i Hrvatska). Predstavnici iz devet lokalnih jedinica su govorili o aktivnim mjerama za provedbu obiteljskih politika, a u izlaganju je predstavljen i Grad Zagreb. Razmjena pozitivnih iskustava je bila izuzetno važna za Konvenciju pa su ga sve lokalne jedinice s velikim interesom tako i percipirale.

Ova Diploma obvezuje na daljnje promišljanje i na razvoj mjera demografske politike radi što kvalitetnijeg života svih Zagrepčana.

Pokrovitelj

Milan Bandić, gradonačelnik Grada Zagreba

Uredništvo

Mila Jelavić, pročelnica Ureda za demografiju
mr. sc. Anica Drmić Kunić, Ured za demografiju
dr. sc. Tomislav Pejaković, Ured za demografiju

Nakladnik

Grad Zagreb, Ured za demografiju

Za nakladnika

Mila Jelavić, Ured za demografiju

Prosinca 2019.